

Carl Jung: Ruhun Yaralı Şifacısı  
*Carl Jung: Wounded Healer of the Soul*

Gülvade KÖROĞLU

Arş. Gör., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Din Psikolojisi  
Research Assistant, Hatay Mustafa Kemal University, Faculty of Theology, Psychology of Religion

Hatay / Türkiye

[gulvade.koroglu@mku.edu.tr](mailto:gulvade.koroglu@mku.edu.tr) | <https://orcid.org/0000-0001-6920-152X>

<https://ror.org/056hcgc41>

Makale Bilgisi

Makale Türü: Kitap İncelemesi  
Geliş Tarihi: 04/06/2025  
Kabul Tarihi: 15/06/2025  
Yayın Tarihi: 19/06/2025

Article Information

Article Type : Book Review  
Received : 04/06/2025  
Accepted : 15/06/2025  
Published : 19/06/2025

Atrf

Köroğlu, G. (2025). Carl Jung: Ruhun Yaralı Şifacısı. Antakiyat, 8(1), 110-123

Citation

Köroğlu, G. (2025). Carl Jung: Wounded Healer of the Soul. Antakiyat, 8(1), 110-123

İntihal | Plagiarism

Bu makalede intihal taraması yapılmış ve intihal içermediği teyit edilmiştir. [İntihal.net](#) - [Turnitin](#)

This article has been scanned for plagiarism and it has been confirmed that it does not contain plagiarism. [İntihal.net](#) - [Turnitin](#)

Etik Beyan | Ethical Statement

Bu çalışma, etik kurul izni gerektirmeyen nitelikte olup kullanılan veriler literatür taraması/yayınlanmış kaynaklar üzerinden elde edilmiştir. Çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.  
Gülvade KÖROĞLU

This study does not require ethics committee approval and the data used has been obtained from literature review/published sources. It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation of the study and all studies used were indicated in the bibliography. It is declared that scientific and ethical principles were complied with during the preparation of this study and all the studies used are cited in the bibliography. Gülvade KÖROĞLU

Hakem Sayısı | Referees

İki Dış Hakem | Two External Referees

Değerlendirme | Review

Çift Kör Hakemlik | Double Blind Referee

Etik Bildirim | Complaints

[ilahiyatdergi@mku.edu.tr](mailto:ilahiyatdergi@mku.edu.tr)

Telif Hakkı & Lisans | Copyright & License

Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

The authors own the copyright of their work published in the journal and their work is published under the CC BY-NC 4.0 license.

## Öz

Bu çalışma, Claire Dunne’in kaleme aldığı ve Murat Karlıdağ tarafından Türkçeye çevrilen “Carl Gustav Jung: Ruhun Yaralı Şifacısı” adlı biyografik eserin tanıtımını amaçlamaktadır. Kitap, analitik psikolojinin kurucularından Carl Gustav Jung’un yaşam öyküsünü, düşünsel serüvenini ve ruhsal dönüşüm sürecini bütüncül bir bakış açısıyla ele almaktadır. Yazar, Jung’un çocukluk deneyimlerinden itibaren şekillenen iç dünyasını, bireyselleşme süreci ve bilinç dışıyla kurduğu ilişki bağlamında değerlendirmektedir. Jung’un psikoloji kuramının oluşum süreci, kişisel kırılmalar ve spiritüel arayışlarla birlikte yorumlanarak aktarılmaktadır. Eser, “yaralı şifacı” arketipi çerçevesinde, Jung’un hem kendi ruhsal çözümlerini hem de başkalarının iyileşme süreçlerine katkılarını yorumlayarak psikoterapiye ilişkin özgün bir kavramsal çerçeve ortaya koymaktadır. Dunne, Jung’un mitoloji, din, simgeler ve sanatla kurduğu çok katmanlı ilişkiyi analitik psikolojinin temel dinamikleriyle ilişkilendirerek disiplinlerarası bir yaklaşım benimsemektedir. Bu bağlamda eser, Jung’un düşünsel mirasını merkeze alarak çağdaş bireyin anlam arayışına psikolojik, kültürel ve manevi yönleriyle katkı sunmaktadır. Özellikle ruh sağlığı, din psikolojisi ve travma sonrası gelişim alanlarında çalışan araştırmacılar için kuramsal bir zemin sağlamaktadır.

**Anahtar Kelimeler:** Din Psikolojisi, Kolektif Bilinç dışı, Arketip, Mit, Bireyselleşme

## Abstract

This study aims to introduce the biographical work “Carl Gustav Jung: Wounded Healer of the Soul”, written by Claire Dunne and translated into Turkish by Murat Karlıdağ. The book presents a comprehensive perspective on the life story, intellectual journey and spiritual transformation process of Carl Gustav Jung, one of the founders of analytical psychology. The author explores Jung’s inner world shaped by his childhood experiences in the context of his individuation process and relationship with the unconscious. The formation of Jung’s psychological theory is conveyed through the lens of personal ruptures and spiritual quests. Within the framework of the “wounded healer” archetype the work interprets Jung’s own psychological breakdowns as well as his contributions to others healing processes offering an original conceptual perspective on psychotherapy. Dunne adopts an interdisciplinary approach by linking Jung’s deep connections with mythology, religion, symbols and art to the core dynamics of analytical psychology. In this context, the book focuses on Jung’s intellectual legacy and offers psychological, cultural and spiritual insights into the modern individuals search for meaning. It provides a theoretical foundation particularly valuable for researchers working in the fields of mental health, psychology of religion and post-traumatic growth.

**Keywords:** Psychology of Religion, Collective Unconscious, Archetype, Myth, Individuation

## GİRİŞ

*“Yalnızca yaralı bir doktor şifa verebilir.”*

*Carl Gustav Jung*

Bu çalışma, Claire Dunne tarafından kaleme alınan ve Murat Karlıdağ tarafından Türkçeye kazandırılan “Carl Gustav Jung: Ruhun Yaralı Şifacısı” adlı biyografik eseri tanıtmayı ve Jung’un yaşamı ile entelektüel mirası arasındaki ilişkiyi bütüncül bir şekilde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Dunne’in eseri, yalnızca bir biyografi olmanın ötesinde, bireysel ve kolektif ruhsal dönüşümün estetikle yoğrulmuş kuramsal bir haritasını sunan derinlikli bir anlatıdır. Jean Houston’ın ifadesiyle bu eser, “20. yüzyılın önemli figürlerinden biri ve büyük hassasiyet-

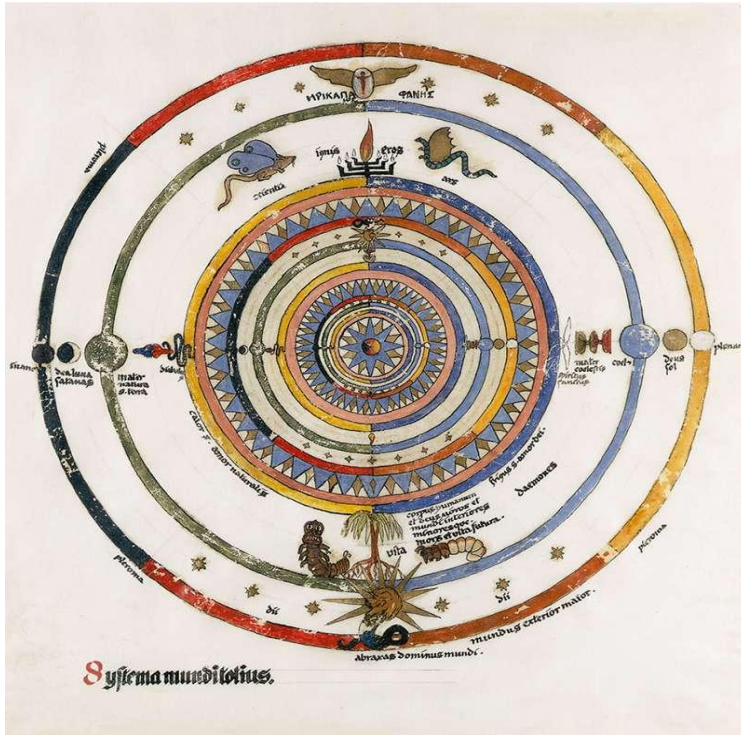
*leri olan bir insanın ışık yayan bir portresini*” sunmaktadır. Bu çalışma, klasik biyografi kalıplarını aşarak Jung’un yaşamı, fikir dünyası ve içsel yolculuğunu hem metinsel hem de görsel bir bütünlük içinde aktarmaktadır. Dunne, Jung’un çocukluk yıllarındaki ruhsal hassasiyetlerinden başlayarak onun bireyselleşme sürecini çok katmanlı bir biçimde ele almaktadır. Görsel malzemelerle desteklenen anlatım tarzı, okuyucuya hem entelektüel hem de sezgisel bir okuma deneyimi sunmaktadır. Mandalalar, rüya çizimleri, kişisel notlar ve arketipsel imgeler, Jung’un yalnızca bir kuramcı değil, aynı zamanda iç dünyasını keşfetmeye çalışan bir kâşif olduğunu gözler önüne sermektedir. Bu yönüyle eser, dini sembolizm ve mitolojiyle ilgilenen okurlar için çok katmanlı bir anlam dünyası sunmaktadır.

Kitabın başlığında yer alan “yaralı şifacı” arketipi, eserin hem yapısal hem de tematik omurgasını oluşturmaktadır. Dunne’in bu arketip bağlamında yaptığı analizler, Jung’un mitoloji, din ve sanatla kurduğu çok katmanlı ilişkiyi disiplinlerarası bir perspektifle ele alarak literatüre özgün ve anlamlı bir katkı sağlamaktadır. Bu çerçevede kitap, psikoloji, din psikolojisi, sanat terapisi ve kültürel çalışmalar alanlarındaki araştırmacılara kuramsal bir zenginlik sunmakta ve Jung araştırmalarında yeni yorum ve bakış açıları geliştirilmesine olanak tanımaktadır. Jung’un babasıyla yaşadığı duygusal çatışmalar, Freud ile kurduğu dostluğun dramatik çözülüşü ve 1913 sonrası yaşadığı içsel krizler, onun sadece bir düşünür değil; aynı zamanda kendi yaralarıyla yüzleşerek başkalarının iyileşmesine aracılık eden bir figür olduğunu ortaya koymaktadır. Dunne, Jung’un içsel krizlerini yalnızca biyografik bir veri olarak değil, analitik psikolojinin doğuşuna kaynaklık eden yaratıcı sancılar olarak işlemektedir. Bu bağlamda eser, travma sonrası gelişim, bireysel anlam arayışı ve ruhsal olgunlaşma süreçlerine ilgi duyan araştırmacılar için güçlü bir teorik ve fenomenolojik zemin sunmaktadır.

Jung’un dini deneyime, sembolizme ve mistik algıya dair yaklaşımları da eserde belirgin bir şekilde ele alınmaktadır. Dunne’in titizlikle sunduğu bu boyut, Jung’un Tanrı imgesi, “gölge” ve “persona” gibi temel kavramları aracılığıyla, modern bireyin sekülerleşme sürecinde yaşadığı içsel çatışmaları anlamlandırmak için elverişli bir bağlam oluşturmaktadır. Jung’un doğu dinlerine duyduğu ilgi, onun dini deneyimi hem bireysel hem de kolektif bilinç dışı ile irtibatlandırma çabasıyla birleşerek din psikolojisi açısından zengin bir tartışma alanı yaratmaktadır. Bu noktada, eserin özellikle dinî deneyim ile psikodinamik süreçler arasındaki kesişim alanlarına dair çalışmalar yapan araştırmacılar için özgün bir bakış açısı sunduğu belirtilmelidir.

Eserin yapısal bütünlüğü de dikkat çekicidir. Üç ana bölümden oluşan kitapta, Jung’un ruhsal gelişimi “Yaralı”, “Şifacı” ve “Ruha Dair” başlıkları altında çok katmanlı bir anlatımla sunulmaktadır. **İlk bölümde**, Jung’un çocukluğu, ailesi, tıp eğitimi, ilk psikolojik deneyimleri, Freud ile kurduğu dostluk ve nihayetinde yaşadığı ruhsal krizler anlatılmaktadır. Bu bölümde özellikle Kırmızı Kitap’ta yer alan içsel deneyimlerin izleri dikkat çekmektedir. Kendi gölgesiyle yüzleşen, bilinçdışı imgelerle hesaplaşan bir adamın, benliğini inşa etme çabası tüm çıplaklığıyla gözler önüne serilmektedir. Jung’un kırsal bir çevrede başlayan yalnız ve gözlemci çocukluğu, kitabın ilk bölümünde ruhsal duyarlılığı ve içe dönüklüğüyle bağlantılı olarak ele alınmak-

tadır. Annesi Emilie Preiswerk'in duyarlı ve spiritüel doğası ile babası Johann Jung'un geleneksel Protestan inancı, Jung'un zihinsel ve dinî sorgulamalarının temel zeminini oluşturmaktadır. Babasının katı ve biçimsel din anlayışı karşısında Jung'un içsel bir hakikat arayışına yönelişi; çocukluk döneminde geliştirdiği hayal dünyası, semboller ve ikiye ayrılmış benlik kavramları üzerinden detaylı bir şekilde aktarılmaktadır. Jung'un "bir numaralı kişiliği" dış dünyaya uyum sağlayan yanı iken, "iki numaralı kişiliği" tarihsel, ruhsal ve mitsel anlamlara duyarlı, içe dönük yönüdür. Bu dualite, kitabın ana izleğini oluşturmaktadır. Bu bölümde Dunne, Jung'un kişisel deneyimlerinin kuramsal fikirlerini nasıl beslediğini özellikle vurgulamaktadır. Medyum kuzeni Helene Preiswerk ile yaptığı deneysel çalışmalar, Jung'un bilinçdışına ve psişik olgulara olan ilgisinin başlangıç noktası olarak sunulmaktadır. Bu deneyimler, onun Zürih Üniversitesi'nde başlayan psikiyatri kariyerine yön vererek "kompleks" ve "kolektif bilinç dışı" gibi kavramlar üretmesine zemin hazırlamıştır. Jung'un şizofreni üzerine yaptığı klinik gözlemler, ruhsal bozuklukların yalnızca biyolojik değil, sembolik ve anlatısal yönleriyle de anlaşılması gerektiğine ilişkin görüşlerinin filizlendiği alanlardır. Bölümün devamında Dunne, Jung'un Freud ile ilişkisini ve ardından gelen kopuş sürecini ele almaktadır. Freud'un cinsellik merkezli kuramlarına karşı Jung'un semboller, mitoloji ve dinî arketiplere yönelmesi, aralarındaki temel ayrışmanın nedeni olarak belirtilmektedir. Dunne, bu kırılmayı yalnızca akademik bir çatışma olarak değil, Jung'un bireyselleşme sürecinde yaşadığı bir içsel ayrışma ve yeniden doğuş olarak yorumlamaktadır. Freud ile yollarını ayırdıktan sonra Jung'un yaşadığı ruhsal kriz, onun "karanlık gece"sidir. Bu dönemde gördüğü rüyalar, çizdiği mandalalar ve yazdığı Kırmızı Kitap, onun içsel dönüşümünün belgeleridir.



Resim 1. Systema Munditotius; tablo, C. G. Jung, 2014, 493.

Mandala, Sanskritçe’de “çember” anlamına gelmektedir. Claire Dunne, Jung’un mandalalar aracılığıyla kendi ruhsal durumunu anlamaya ve psişik dengeyi yeniden kurmaya çalıştığını belirtmektedir. Kırmızı Kitap’ta yer alan Systema Munditotius, Jung’un hem bireysel hem evrensel düzeyde benlik arayışının simgesel bir temsili olarak karşımıza çıkmaktadır. Jung, bu mandalayla yalnızca kendi ruhsal bütünlüğünü değil, aynı zamanda insan ruhunun evrenle kurduğu derin ilişkiyi de betimlemeye çalışmaktadır.<sup>1</sup> Ona göre bu tür imgeler, bilinç dışının kendini ifade etme biçimidir; mandalalar ise ruhun merkezine ulaşma çabasında yön gösteren haritalardır.<sup>2</sup> Jung’un bu dönemde çizdiği mandalalar, onun benliğinin durumuna ilişkin ilk sembolik kayıtlar, adeta şifreli yazılardır. O, fikirlerini kuramsal olarak olgunlaştırıp bilimsel zemine taşımasının ise neredeyse kırk beş yılını aldığını ifade etmektedir. Bu bağlamda Jung’un çalışmalarının, anlık sezgilerle değil, uzun süreli içsel yoğrulmalarla şekillenmiş derin bir düşünce mimarisine dayandığı ifade edilebilir.

**İkinci bölümde,** Jung’un olgunluk döneminde şekillenen kültürlerarası etkileşimleri, klinik çalışmaları ve entelektüel üretkenliği ekseninde ele alınmaktadır. Bu dönemde analitik psikolojisinin temelini bireyleşme süreci oluşturmaktadır. Jung’a göre bireyleşme, doğrudan deneyimlenen ve bireyin egosunun kendisinden daha büyük, teslim olunması ve hizmet edilmesi gereken bir güçle yüzleşmesini içeren doğal bir yasadır. Bu dönüşüm süreci, insanın kendini yalnızca maddi ve bilinçli yönleriyle değil, manevi ve bilinç dışı yönleriyle de tanımasını sağlamaktadır. Bireyleşme sürecinin özü, rüyalar aracılığıyla bilinç dışı doğamızla kurulan sembolik iletişimde gizlidir. Rüyalar, ruhun birçok katmanını yansıtarak bireye içsel dünyasının derinliklerini keşfetme olanağı sunmaktadır. Jung’a göre rüyalar, bir yandan bireyin bilinç düzeyinde farkına varamadığı unsurları dengelerken öte yandan da gelecekte ulaşılmak istenen hedefleri simgesel olarak ortaya koyarak yönlendirici bir rol üstlenmektedir. Bu ileriye dönük işlev, özellikle bireyin potansiyelini gerçekleştirmeye yönelik arzularını ve başarı beklentilerini önceden haber veren bir nitelik taşımaktadır. Bu iki unsur da rüyanın kaynağında yer alan bilinçdışının yaratıcı ve düzenleyici gücüyle yakından ilişkilidir.<sup>3</sup> Bu bağlamda, bilinçdışının dinamiklerini ve katmanlı yapısını anlamak, rüya içeriklerinin psikolojik işlevlerini daha kapsamlı bir biçimde değerlendirmeye olanak tanımaktadır.

Jung’a göre, bilinç dışının ilk katmanı olan gölge; benliğin reddedilen, bilinmeyen veya bilinmek istenmeyen yönlerini temsil etmektedir. Gölge, egonun kişisel yönlerini kapsamakla birlikte, bireysel bilinçdışının ötesinde kolektif bilinçdışına ait unsurları da içerebilir. Bu katmanın ötesinde ise, ruhun diğer önemli arketipik figürleri olan *anima* ve *animus* yer almaktadır. Bunlar sırasıyla erkeğin içindeki kadın imgesi ve kadının içindeki erkek imgesidir. Ancak bu derin katmanlara ulaşmak, gölgenin bilgisi ve kabulüyle mümkün olmaktadır. Jung, içe dönüş yolunun büyük ölçüde bilinçli düşüncelerimizin temelinde yatan görünmez kökler olan rüyalar-dan geçtiğini vurgulamaktadır. Özellikle kolektif bilinç dışına ait büyük arketipik rüyalar, dinsel

<sup>1</sup> Carl Gustav Jung, *Kırmızı Kitap: Liber Novus*, çev. Okhan Gündüz (İstanbul: Kaknüs Yayınları, 2015), 493-494.

<sup>2</sup> Carl Gustav Jung, *Rüyalar*, çev. Aylin Ecdaroğlu (İstanbul: Pinhan Yayıncılık, 2021), 185.

<sup>3</sup> Carl G. Jung, *Rüyalar*, 54.

ve mitolojik semboller aracılığıyla ruhun evrensel boyutlarını ortaya koymaktadır.<sup>4</sup> Öte yandan, Jung'un kültürlerarası deneyimleri de bireyleşme sürecini zenginleştiren önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Avrupa ve Afrika'da gerçekleştirdiği keşif gezileri sırasında, özellikle Kızılderili şefi Ochwiay Biano (Dağ Gölü) ile kurduğu diyalog, Jung'un "gerçek beyaz insan" kavramını yeniden gözden geçirmesine yol açmıştır. Biano'nun, beyazların kafalarıyla düşündüğünü, kendi halkının ise kalpleriyle düşündüğünü ifade etmesi, Jung'a farklı düşünme biçimlerine dair derin bir farkındalık kazandırmıştır. Bu kültürel karşılaşmalar, Jung'un entelektüel ufkunu genişleterek, analitik psikolojiyi bireysel sınırların ötesine taşımasına ve evrensel boyutları keşfetmesine imkân sağlamıştır. Jung, bu seyahatlerinden sonra Zürih Gölü kıyısında, Bollingen'de kendi içsel dünyasının yansıması olarak bir kule inşa etmiştir. Bu kule, onun düşüncelerini derinleştirdiği, mitoloji, arketipler ve kolektif bilinçdışı gibi temel kavramların geliştiği bir mekân olmuştur. Aynı zamanda Jung bu kulede, simyanın sembolik dilini derinlemesine incelemiş, gnostik metinler üzerinde yaklaşık sekiz yıl boyunca çalışma yapmıştır. Bu çalışmalar sonucunda bilinçdışı psikolojisinin tarihsel köklerini simya ve gnostisizmde bulduğunu ifade etmiştir. Nihayetinde Zürih'te, Bollingen Kulesi'nde yeniden hayat bulduğunu ifade eden Jung, bu mekânı hem dışsal hem de içsel yolculuğunun bir simgesi olarak görmüştür.



*Resim 2. Jung'un Bollingen Kulesi*

**Üçüncü bölüm ise,** Jung'un düşünsel evreninin metafizik katmanlarını; sanat, mitoloji, edebiyat ve dini sembolizmle kurduğu çok boyutlu ilişkiler çerçevesinde derinlemesine ele almaktadır. Bu kapsamda eser, Jung'un yalnızca bir bilim insanı değil, aynı zamanda hakikatin

<sup>4</sup> Carl G. Jung, *İnsan ve Sembolleri*, çev. Ali Nihat Babaoğlu (İstanbul: Okuyan Us Yayınları, 2009), 168-195.

metafizik boyutlarını sorgulayan bir arayıcı olarak evrensel bir prototip sunduğunu ortaya koymaktadır. Jung, özellikle İkinci Dünya Savaşı yıllarında simya, mitoloji ve dini metinler üzerine çalışmalarına yoğunlaşmıştır. Bu dönemde hem bireysel hem de kolektif bilinç dışına ilişkin teorilerini derinleştirme imkânı da bulmuştur. 1944 yılında geçirdiği kalp krizi, onun ölüm deneyimiyle yüzleşmesine ve bu süreçte sembolik imgeler üretmesine neden olmuştur. Jung, bu deneyimi yalnızca biyolojik bir kriz olarak değil, aynı zamanda psikospiritüel bir dönüşüm süreci olarak ele almış; savaşın ardından insan doğasına dair sahip olduğu varsayımların sarsıldığını açıkça ifade etmiştir. Hitler’in Avrupa’da neden olduğu yıkım, Jung’un “uygar insan” fikrine dair taşıdığı yanılsamaların yerini, insanın içinde barınan ilkel ve yıkıcı yönlerle yüzleşmeye bırakmıştır. Bu farkındalık, onun kötülük problemi üzerine daha sistematik düşünmesine ve teolojik meselelerle hesaplaşmasına neden olmuştur. Jung’un bu bağlamda en dikkat çekici çalışmalarından biri “Eyüp’e Cevap” (Answer to Job) adlı eseridir. Bu metin, kötülüğün yalnızca insan doğasında değil, ilahi varlığın yapısında da mevcut olabileceği düşüncesini dile getirmektedir. Jung, Tanrı’nın doğasını “gizemlerin gizemi” olarak tanımlamaktadır. Ona göre Tanrı hem iyi hem de kötüyü içinde barındıran paradoksal bir bütündür ve bu yönüyle de insanın kendi iç çelişkileriyle yüzleşmesini zorunlu kılmaktadır.<sup>5</sup> Bu yaklaşım, ilahiyat çevrelerinde büyük tepkilere yol açmış; özellikle Katolik ve Protestan teologlar tarafından sert bir dille eleştirilmiştir. Jung ise bu tepkileri “önyargı, yanlış anlama ve korkunç bir aptallık çağı” olarak nitelendirmiştir.

Kitap, Jung’un Hristiyanlıkla olan bağlantısını, geleneksel doktrinlerin ötesine geçen evrenselci bir perspektifle yorumlamaktadır. Ona göre hakikat yalnızca Hristiyanlıkla sınırlı değildir; Budizm ve diğer kadim dinî geleneklerde de aynı ölçüde gerçeklik bulunmaktadır. Mesih’in ölümü ve dirilişi, Jung’a göre insanın kendi içsel karşıtlıklarını tanıması ve dönüştürmesiyle ilgili bir metafordur. Bu bağlamda “kendi çarmihini taşımak”, ruhsal bütünlüğe ulaşmanın zorunlu aşamalarından biridir. Jung, Hristiyanlığın zamanla ritüel ve sembollerden uzaklaşarak soyut yasa ve dogmalara sıkı sıkıya bağlı bir yapıya büründüğünü; bunun ise bireyin doğrudan Tanrı deneyimini engellediğini ifade etmiştir. Her ne kadar Protestanlığın bireysel vicdanı öne çıkaran yönünü Katolikliğin kolektivist ve otoriter yapısına tercih etmiş olsa da sembolik ve ritüel zenginlikten yoksun kalışını da eleştirmiştir. Ona göre ne Protestanlık ne de Katoliklik, insanın tam anlamıyla ruhsal bütünlüğe ulaşmasını sağlayacak bir zemin sunmaktadır. Bu sebeple, Jung her iki mezhebin ötesine geçen bir bakış açısının gerekliliğini vurgulamaktadır.<sup>6</sup>

Kitapta, Jung’un bilim anlayışına dair kapsamlı bir değerlendirme de sunulmaktadır. Jung, Eyüp, Tanrı ve Hristiyan ilahiyatçılarıyla ilgilenmeye başlar başlamaz bu ilgi alanına bilim insanlarını da dahil etmiştir. Özellikle Albert Einstein ile olan mektuplaşmaları ve bilimsel diyalogları, Jung’un fikirlerinin bilim dünyasında da yankı bulmasına zemin hazırlamıştır. Bu dönemde geliştirdiği “eşzamanlılık” kuramı, klasik nedensellik anlayışına alternatif olarak büyük

<sup>5</sup> Carl G. Jung, *Answer to Job*, trans. R. F. C. Hull (Cleveland: The World Publishing Company, 1970).

<sup>6</sup> Carl Gustav Jung, *Psikoloji ve Din*, çev. Raziye Karabey (İstanbul: Okyanus Yayınları, 1998), 8.



bir ilgi uyandırmıştır. Jung’a göre eşzamanlılık, belirli bir psişik olay ile dış dünyadaki psişik olmayan bir olay arasında nedensel bir bağ olmaksızın anlamlı bir paralellik bulunmasıdır. Bu yaklaşım, Einstein’ın zaman ve mekân kavramlarına ilişkin görelilik teorileriyle de paralellikler taşıyarak, nedenselliğin ötesinde bir anlam düzeninin varlığına işaret etmektedir. Eşzamanlılık, ruh ve madde arasında bir zaman çakışması aracılığıyla ortaya çıkan anlamlı bir örtüşmedir. İçsel yaşantıyla dışsal gerçekliğin birey için anlamlı bir şekilde bulunduğu senkronize bir deneyimdir.<sup>7</sup> Böylece bu tür olaylar, rastlantısal olarak değil, evrenin daha derin, aşkın bir düzenini gösteren ipuçları olarak yorumlanmaktadır.

Kitabın devamında Claire Dunne, Jung’un son dönem eserlerine odaklanmaktadır. Bu dönemde Jung’un en kapsamlı entelektüel çabalarından biri olan “Mysterium Coniunctionis” adlı çalışması, simya, gnostisizm, Hristiyan mitolojisi ve Hint tantrizmi gibi gelenekleri, “mistik düğün” (coniunctio mystica) sembolü etrafında birleştirme girişimidir. Bu sembol, Jung’un bireyleşme sürecini tanımlarken kullandığı temel metaforlardan biridir ve onun “karşıtların birliği” fikrini derinlemesine yansıtmaktadır. Jung, simyada tanımlanan ayırıştırma (separatio) ve yeniden birleşme (coniunctio) aşamalarının, insanın ruhsal gelişim süreciyle paralellik taşıdığını öne sürmektedir. Ona göre cinsiyetler arası birleşme, kimyasal tepkimeler ya da dinsel ritüeller gibi dışa dönük birleşmeler, aslında içsel bir bütünleşme ve dönüşüm sürecinin simgesel ifadeleridir.<sup>8</sup> Bu bağlamda Jung, tüm insanlığın evrensel bir mistik deneyime yöneldiğini ve varoluşun temelindeki bütünlük ilkesine ulaşmaya çalıştığını savunmaktadır. Bu içsel bütünlük arayışının izleri, Jung’un otobiyografik eseri “Anılar, Düşler, Düşünceler”de açık biçimde görülebilir.

Eşi Emma’nın vefatından sonra İsviçre’deki Bollingen Kulesi’nde inzivaya çekilen Jung, burada yalnızlık ve sessizlik içinde geçirdiği zamanı hem kişisel bir arınma hem de varoluşsal bir tefekkür süreci olarak yaşamıştır. Yaşamının sonlarında hayatı bir bilmece, üzerinde düşünülmesi gereken bir gizem olarak tanımlamıştır. O, bireyin içsel dünyası ile evrensel gerçeklik arasında derin bir bağ kurmayı ve varoluşun anlamını bu bütünlük çerçevesinde kavramayı hedeflemektedir. Jung’a göre modern insanın karşı karşıya olduğu en büyük tehlike, her şeyin artık insanın kararlarına bağlı hâle gelmesi ve metafizik olanın göz ardı edilerek yalnızca maddi gerçekliklere indirgenmesidir. Teknolojik ilerlemelerle birlikte insanlık, büyük bir yıkım potansiyelini elinde bulundurmaktadır. Ancak asıl mesele, bireyin bu gücü kullanma arzusuna direnir direnemeyeceğidir. Jung, bu direnişin yalnızca bireysel iradeyle sağlanamayacağını, insanın bu arzuyla başa çıkabilmesi için sevgi ve bilgelikle yoğrulmuş bir iradeye ve aşkın bir varlığa bağlanması gerektiğini savunmaktadır. Bu noktada Jung’un yaklaşımı, psikolojik olduğu kadar teolojik bir perspektif de sunmaktadır. Ona göre Tanrı’ya yönelmeden kurulan bir bireysellik, modern dünyanın fiziksel yıkımları ve ahlaki çöküşleri karşısında yetersiz kalmaktadır. Jung, bireyin tam bir bütünlüğe ve ruhsal dirence ulaşabilmesinin, aşkın olanla kurulan derin içsel

<sup>7</sup> Carl Gustav Jung, *Eşzamanlılık: Nedensellik Dışı Bağlayıcı Bir İlke*, çev. Levent Özşar (İstanbul: Biblos Kitabevi, 2004), 39.

<sup>8</sup> Carl Gustav Jung, *Mysterium Coniunctionis: An Inquiry into the Separation and Synthesis of Psychic Opposites in Alchemy*, trans. R. F. C. Hull (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1970).



bağ sayesinde mümkün olabileceğini savunmaktadır.<sup>9</sup> Cinsiyetler arası birleşme, kimyasal birleşme ya da dinsel ritüel gibi dışa dönük birleşmeler de aslında içsel bir dönüşüm ve bütünleşme sürecinin simgesel ifadesidir. Jung’a göre insan, varoluşun özündeki evrensel mistik deneyimle bütünleşmeye yönelik bir potansiyele sahiptir. Tanrı kavramı, Jung’un düşünsel sisteminde yalnızca bir inanç nesnesi değil, aynı zamanda psişenin merkezî çekim noktasıdır. “Anılar, Düşler, Düşünceler” adlı eserinde Tanrı’ya dair görüşlerini şöyle açıklamaktadır: “*Bütün düşüncelerimin, güneş etrafında dönen gezegenler gibi Tanrı’nın etrafında döndüğünü ve karşı konulmaz bir şekilde onun cazibesine kapıldığını görüyorum. Bu güce karşı herhangi bir direniş gösterirsem, bunun en büyük günah olacağını hissediyorum.*”<sup>10</sup> Bu sözler, Jung’un düşünsel evreninin merkezinde ilahi olanın yer aldığını ve onun entelektüel çabasının aslında derin bir ruhsal yönelişle iç içe geçtiğini çarpıcı bir biçimde ortaya koymaktadır.

Kitabın sonunda ise Jung’un hayatının son dönemine dair anlatılar, onun hem düşünsel yolculuğunun doruk noktasını hem de insani derinliğini yansıtan dokunaklı bir kapanış sunmaktadır. Jung’un “İnsan ve Sembolleri” (Man and His Symbols) adlı eseri, onun geniş kitlelere hitap eden son büyük çalışmasıdır. 83 yaşında gördüğü ve bir rüyayla şekillenen bu kitap, Jung’un uzun süre tereddüt ettiği ama sonunda kabul ettiği bir projedir. Kitapta rüya, sembol, bilinç dışı ve bireyleşme gibi temel kavramlarını, uzman olmayan okuyucuların da anlayabileceği bir sadelikle sunmuştur. Bu yönüyle eser, psikolojiye bir katkı olmanın ötesinde, Jung’un düşünsel mirasını halkla buluşturma girişimi olarak değerlendirilebilir. Bu kitap, onun entelektüel ve ruhsal vasiyetini temsil etmektedir. Nitekim Carl Gustav Jung, 6 Haziran 1961’de vefat etmiş ve Küsnacht kasabasında toprağa verilmiştir. Mezar taşının iki yanında, Yeni Ahit’ten alınan şu ifadeler yer almaktadır: “*İlk insan yeryüzündendir, yani topraktır; ikinci insan ise göktendir ve cennettendir*” (1. Korintliler 15:47). Bu sözler, Jung’un insan doğasına ilişkin ikili bakışını (maddi olanla ruhani olan, geçici olanla ebedi olan arasındaki dengeyi) sembolik biçimde yansıtmaktadır. Aynı zamanda bu sözler onun, insanın yalnızca biyolojik bir varlık değil, aşkın bir hakikatin taşıyıcısı olduğuna dair derin inancının da bir yansımasıdır. Jung, bu ontolojik bakışını otobiyografisinin önsözünde kullandığı “köksap” ve “çiçek” metaforlarıyla ifade etmektedir: “*Hayat bana her zaman bir köksap üzerinde yaşayan bir filiz gibi görünmüştür. Gerçek yaşam görünmezdir; kök sapta gizlidir. Toprağın üstünde görünen kısım yalnızca bir yaz boyunca var olur, sonra solar gider, geçici bir görüntüdür. Yaşamların ve uygarlıkların durmak bilmez ilerleyişini ve ardından gelen çöküşünü düşündüğümüzde, mutlak bir hiçlik izlenimine kapılmamak elde değildir. Ancak tüm bunlara rağmen, ebedi bir dönüşüm içerisinde yaşayan ve devam eden bir şeyin var olduğuna dair hissimi hiçbir zaman kaybetmedim. Gördüğümüz şey geçici olan çiçektir; kalıcı ve esas olan ise köksaptır.*”<sup>11</sup>

<sup>9</sup> Carl Gustav Jung, *İnsana Ruhuna Yöneliş*, çev. Engin Büyükinallı, (İstanbul: Say Yayınları, 2008), 21-42.

<sup>10</sup> Carl Gustav Jung, *Anılar, Düşler, Düşünceler*, çev. İris Kantemir (İstanbul: Can Yayınları, 2021), 15.

<sup>11</sup> Jung, *Anılar, Düşler, Düşünceler*, çev. İris Kantemir, 20.



*Resim 3. Jerry Uelsmann, 1964*

Bu bağlamda, Jung'un köksap ve çiçek metaforu üzerinden kurduğu bu anlatı, onun yaşamı yalnızca görünenin ötesinde, derin ve süreklilik arz eden bir varoluş katmanı olarak kavradığını; insanın ruhsal yolculuğunun ise bu görünmeyen derinlikle temas kurma çabası olduğunu göstermektedir.

## SONUÇ

Claire Dunne'in "Carl Jung: Ruhun Yaralı Şifacısı" adlı eseri, analitik psikolojinin temel kavramlarını bütüncül bir perspektifle ele almaktadır. Jung'un yaşamı ve düşünce dünyasına farklı disiplinlerin kesişim noktasından yaklaşan bu çalışma, psikoloji, din, felsefe ve sanat alanlarında çalışan araştırmacılar için değerli ve güncel bir kaynak niteliğindedir. Modern dünyada bireylerin yaşadığı içsel boşluk, anlam kaybı ve parçalanmışlık gibi sorunların artması, Jung'un öğretilerinin psikolojik ve manevi bağlamda hâlâ önemli olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, eser hem tarihsel bir perspektif sunmakta hem de çağımızın ruhsal ihtiyaçlarına ışık tutmaktadır. Bununla birlikte, çalışmanın genelinde bazı sınırlamalar da gözlemlenmektedir. Öncelikle, çalışma daha çok teorik ve kuramsal bir perspektif sunmakla birlikte, Jung'un kavramlarının günümüz bilimsel araştırmaları ve terapötik uygulamalar bağlamında metodolojik açıdan nasıl değerlendirileceğine dair ayrıntılı bir tartışma içermemektedir. Ayrıca, Jung'un arketipler ve bireyleşme gibi temel kavramlarının farklı kültürel bağlamlarda nasıl yorumlanabileceği ve uygulanabileceği konusu yeterince derinlemesine incelenmemiştir. Eserde, Jung'un öğretilerine genel olarak olumlu bir bakış açısı hâkim olup bilimsel geçerlilik, mistisizm gibi konulara ilişkin eleştirel değerlendirmeler sınırlı kalmaktadır. Ayrıca, Jung'un teorilerinin günümüz

psikoterapisi, din psikolojisi ve ruhsal iyileşme pratiklerine somut olarak nasıl uygulanabileceğine dair pratik örnekler ve öneriler eser içerisinde yeterince yer almamaktadır. Son olarak, kitap psikoloji, din, felsefe ve sanat gibi disiplinleri bir araya getirse de bu disiplinler arası etkileşimlerin daha sistematik ve akademik düzeyde derinlemesine analiz edilmesi gerektiği görülmektedir. Bu nedenle, gelecekte yapılacak çalışmaların, Dunne'ın katkılarını temel alarak Jungcu kavramları metodolojik açıdan daha titiz biçimde incelemesi ve bu kavramların farklı kültürel bağlamlar ve disiplinlerarası yaklaşımlar çerçevesinde değerlendirmesi önemlidir. Böylece, Jung'un öğretileri hem bireysel terapötik süreçlerde hem de toplumsal ve kültürel bağlamlarda daha işlevsel ve kapsayıcı şekilde uygulanabilir hale gelebilir.

### Extended Abstract

## Carl Jung: Wounded Healer of the Soul

This study presents an in-depth analysis of Claire Dunne's biographical work "Carl Gustav Jung: Wounded Healer of the Soul" translated into Turkish by Murat Karlıdağ. Going beyond a conventional biography, Dunne's book offers a multilayered portrayal of Jung's personal and intellectual journey framed within the archetype of the "wounded healer." The book explores Jung's inner world and theoretical evolution through a rich blend of narrative, imagery and symbolism providing valuable insights for scholars in psychology, theology, art, philosophy and cultural studies. The "wounded healer" archetype is central to the structure and thematic essence of the book. Dunne traces Jung's psychological development through three phases: "Wounded", "Healer" and "Of the Soul." Beginning with his sensitive and introspective childhood the book explores Jung's early experiences with religious thought his emotionally strained relationship with his father and the development of his "dual personality" concept. These elements deeply influenced Jung's lifelong pursuit of meaning and wholeness. His experimental work with his cousin Helene Preiswerk, clinical studies on schizophrenia and his intellectual collaboration and eventual break with Freud are presented as both biographical milestones and key turning points in the birth of analytical psychology. A significant portion of the book focuses on Jung's introspective crisis after his separation from Freud. This period marked by vivid dreams, artistic expressions and the creation of the Red Book reveals Jung's descent into the unconscious and his symbolic rebirth. Visual materials such as mandalas and dream illustrations serve not only as psychological artifacts but also as aesthetic representations of his spiritual journey. Jung's engagement with Eastern religions, mythology and symbolism illustrates his attempt to reconcile personal and collective unconscious realms.

The second part of the book delves into Jung's mature years and cultural encounters, highlighting his theory of individuation and the role of dreams as pathways to inner integration. His cross-cultural experiences including his dialogue with Native American Chief Ochiway Bianco expanded his psychological framework and enriched his understanding of different epistemologies. His retreat to Bollingen Tower symbolized his physical and metaphysical withdrawal into contemplation where he conducted deep studies on alchemy, Gnosticism and mysticism. The final section investigates Jung's metaphysical explorations, especially his reflections on good and evil, God and the structure of the psyche. His controversial work Answer to Job reflects a theologically provocative stance suggesting that the divine also contains destructive elements. Dunne discusses Jung's critiques of both Protestant and Catholic traditions advocating instead for a symbolic and experiential religiosity that transcends dogma. His concept of synchronicity influenced by his exchanges with Einstein challenges classical causality and posits a deeper acausal order connecting psyche and matter.

In conclusion, Dunne's book serves as a comprehensive introduction to Jung's intellectual legacy. While highly informative and engaging the text leans more toward a theoretical and biographical narrative than a methodological analysis. Critical discussions on the scientific validity and practical applications of Jung's theories are limited. Nonetheless the work remains an invaluable resource for those exploring the intersections of psychology, religion, myth and inner transformation. The study recommends further research to examine Jung's concepts within diverse cultural contexts and contemporary therapeutic frameworks.

**Keywords:** Psychology of Religion, Collective Unconscious, Archetype, Myth, Individuation.

## KAYNAKÇA/REFERENCES

- Dunne, Claire. *Carl Jung: Ruhun Yaralı Şifacısı*. çev. Murat Karlıdağ. İstanbul: Doğan Yayınları, 6. Basım, 2024.
- Jung, Carl Gustav. *Answer to Job*. trans. R. F. C. Hull. Cleveland: The World Publishing Company, 9. Basım, 1970.
- Jung, Carl Gustav. *Mysterium Coniunctionis: An inquiry into the separation and synthesis of psychic opposites in alchemy*. trans. R. F. C. Hull. Princeton, NJ: Princeton University Press, 1970.
- Jung, Carl Gustav. *Psikoloji ve Din*. çev. Raziye Karabey. İstanbul: Okyanus Yayınları, 1998.
- Jung, Carl Gustav. *Eşzamanlılık: Nedensellik Dışı Bağlayıcı Bir İlke*. çev. Levent Özşar. İstanbul: Biblos Kitabevi, 2004.
- Jung, Carl Gustav. *İnsan Ruhuna Yöneliş*. çev. Engin Büyükinâl. İstanbul: Say Yayınları, 6. Basım, 2008.
- Jung, Carl Gustav. *İnsan ve Sembolleri*. çev. Ali Nihat Babaoğlu. İstanbul: Okuyan Us Yayınları, 2009.
- Jung, Carl Gustav. *Kırmızı Kitap: Liber Novus*. çev. Okhan Gündüz. İstanbul: Kaknüs Yayınları, 1. Basım, 2015.
- Jung, Carl Gustav. *Anılar, Düşler, Düşünceler*. çev. İris Kantemir. İstanbul: Can Yayınları, 13. Basım, 2021.
- Jung, Carl Gustav. *Rüyalar*. çev. Aylin Ecdaroğlu. İstanbul: Pinhan Yayıncılık, 6. Basım, 2021.